

INFORME ESTRATÈGIC DE SITGES

Reunió	Entrevista a l'Alcalde
Data	22/11/2004
Objecte	Entrevista
Lloc	Ajuntament de Sitges

ASSISTENTS

Ajuntament de	Alcalde	Jordi Baijet
Pla estratègic litoral	Tècnica del Pla	Sra. Maria Xalabarder
Pla estratègic litoral	Coordinador General	Sr. Andreu Ulied

TEMES TRACTATS

Recepció de l'equip tècnic del Pla: **Andreu Ulied** i **Maria Xalabarder** per part de l'excel·lentíssim **Jordi Baijet**, alcalde de Sitges.

CARACTERÍSTIQUES DEL MUNICIPI

PLANS EN CURS

El Pla d'Ordenació Urbana Municipal (POUM) està a punt de ser aprovat inicialment. Aquest Pla estableix un creixement urbanístic de l'ordre de 200-300ha amb sostenibilitat demogràfica. Es tractarà d'operacions de "cirurgia urbana". Actualment, es treballa amb un equip d'arquitectes i urbanistes que fan propostes al respecte.

DINÀMIQUES DEL MUNICIPI

Es tracta d'un municipi d'uns 43,7 km². Ubicat al massís del Garraf, a Sitges hi viu una població resident de 22.625 habitants (segons dades del 2003), que s'ha anat incrementant en l'última dècada tant per la immigració estrangera com per l'arribada de població de l'Àrea Metropolitana de Barcelona. La majoria de la població immigrada és d'alt poder adquisitiu i prové de països de la Unió Europea. Només al voltant d'un 8% dels immigrants prové d'Equador o Filipines i treballen en el sector de la restauració, hosteler i servei domèstic. La població flotant estacional es troba al voltant del 30%.

La creació de l'autopista del Garraf, tot i tenir un dels peatges més alts de Catalunya, ha donat lloc a un creixement explosiu de la població resident que demanda més equipaments i més serveis durant tot l'any. Tanmateix, més del 80% de la població que viu a Sitges, no treballa al municipi sinó que es desplaça diàriament a Barcelona o les rodalies.

Aquest fet ha creat una certa tensió social entre els habitants autòctons i els *nouvinguts*. S'ha estès la percepció que el poble està canviant la seva identitat com a conseqüència d'aquesta nova ocupació i que pot arribar a convertir-se en una ciutat dormitori. Tot plegat, genera rebuig i distància cap als nous residents. Tanmateix, aquestes manifestes exigències que no s'adapten a la realitat quotidiana i tradicional de la vila, demanen també, per exemple, la supressió de festes populars.

BASE ECONÒMICA

La vocació econòmica de Sitges és eminentment turística, més del 75% de l'estructura productiva s'ocupa en el sector serveis, orientada a una demanda amb capacitat econòmica mitjana-alta. Tot i així, la competitivitat turística del municipi ha de centrar-se, no en el cost o en la l'exotisme de l'entorn, si no en l'experiència, la qualitat i la diversitat del servei que s'ofereix. La meitat de l'oferta hotelera de Sitges és de 4 estrelles i la mitjana d'ocupació és troba al voltant del 55%-60% durant tot l'any, sent el 30% el mínim entre desembre i gener, i el 90% el màxim de maig a novembre.

Els hotels de Sitges treballen amb diferents mitjans de contractació. Un 30% es fan a través de diferents i variats tour-operadors, la majoria estrangers però també n'hi ha de locals com Julià o Molist. Un altre 30% de les contractacions es fan directament; Internet cada cop té un pes major com a mitjà de venda. Hi ha un volum important de turistes que són de llarga durada que repeteixen, cada any, el mateix destí. Una tercera part dels turistes són originaris de la resta de l'Estat. Aquesta tendència però, està canviant any rere any i cal adaptar-se al nou comportament social d'ús del temps lliure i vacances. Darrerament, també ha augmentat considerablement l'arribada de turisme britànic mentre el francès i l'espanyol s'ha estancat o ha decrescut. Es preveu un creixement futur del nombre de turistes procedents dels Estats Units d'Amèrica.

El ràpid pas de segona a primera residència ha desbordat la capacitat d'actuació de l'administració; malgrat l'existència de plaificacions i estudis. La voluntat de l'Ajuntament és atreure inversions amb valor afegit que dinamitzin l'economia i generin llocs de treball per a la població resident, diversificant el turisme: 6000m2 d'oficines d'alta direcció, formació universitària en relació a les arts, etc.

Pla de nous hotels i reconversió d'alguns existents. S'està elaborant un informe de desenvolupament econòmic global. Hi ha la voluntat de potenciar els hotels amb oferta de serveis diferenciats, com la talasoterapia, prestacions de balnearis, etc. Els hotels més rentables són aquells que poden oferir més de 400 places (150-200 habitacions). Els més petits han de competir amb qualitat o especificitat per sobreviure. És el cas dels hotels gays que es dirigeixen a un públic molt concret. En general, calen més places hoteleres de manera que, per exemple, quan s'utilitzi l'auditori de congressos de l'hotel Meliá (amb capacitat per a 1400 persones) hi hagi altres hotels que puguin absorbir la sobredemanda d'habitacions que pateix aquest hotel que disposa de 700 habitacions.

La ciutat de les Arts. És tracta d'un projecte a llarg termini. Cal dissenyar i concretar la indústria cultural que acollirà el recinte tot definint les estratègies a seguir i el finançament que requeriran.

Esports nàutics. El sector privat és molt dinàmic en aquest àmbit. Hi ha 3 ports esportius tots els amarratges dels quals estan ja esgotats.

Cal una millor definició de productes turístics específics. S'ha de ser més específics i perfilar més els productes que s'ofereixen. Les actuals ofertes de rutes com la dels indians, o la del romanticisme, acompanyada de subproductes com ara els fulletons, díptics, etc. són una bona iniciativa però insuficient. Sitges té un nom associat a la qualitat. S'ha creat un nou eslògan i logotip de promoció: SITGES, L'ART DE VIURE.

Major coordinació amb d'altres entitat de promoció turística. Ara per ara, hi ha una certa descoordinació en el treball i promoció conjunta de l'oferta turística entre l'activitat del Consell Comarcal, el Consorci de turisme del Garraf, i el Patronat de l'Ajuntament. A més a més, és necessari un planejament conjunt amb Sant Pere de Ribes ja que els fluxos turístics d'ambdues poblacions estan relacionats.

OCUPACIÓ DEL SÒL

L'orografia abrupta del Massís del Garraf ha frenat el creixement de la connurbació barcelonina i ha permès mantenir un cert aïllament de Sitges respecte la capital, alhora que una considerable qualitat ambiental al municipi. La singularitat del Sitges, alimentada per una gran vitalitat cultural, s'ha mantingut viva durant més d'un segle. En les darreres dècades, la *taca d'oli* urbanitzadora que s'ha estès amb rapidesa cap a la segona corona de ciutats de la Regió Metropolitana de Barcelona, amenaça amb diluir aquesta singularitat.

Sitges, malgrat patir els efectes i els impactes del creixement urbà i altres processos metropolitans, queda al marge de les decisions que l'afecten. L'extracció d'àrids de les seves canteres, l'ampliació del port, l'aeroport, el traçat del metro, el tren, etc... La xarxa de ciutats de la RMB no pot actuar al marge de les ciutats més petites i de viles que la componen i enriqueixen. És en aquest sentit que el PEL ha de ser una eina útil per donar veu aquest litoral.

Una àmplia zona del territori està protegida com a espai PEIN, concretament el 63,8% del terme municipal. El Parc Natural del Garraf és un dels grans espais verds de la RMB i, per tant, hauria de ser tractat amb un model de gestió similar al del Montseny. Les tres empreses que operen a les canteres del Garraf (Uniland, Asland i Piros), tenen concessió per explotar-les fins el 2029. L'activitat estratègica pel país en tant que aportadora d'un recurs necessari en la construcció, genera, a nivell local, impactes ambientals irreparables, a més d'un tràfic intens de vehicles pesats per l'autopista.

El barri de *les Botigues de Sitges* a 14 km d'aquest municipi, està immers en la connurbació de l'Àrea Metropolitana i exigeix un major equilibri fiscal, més serveis i millores en la qualitat urbanística de l'entorn. L'Ajuntament té la voluntat de treballar-hi i elaborar un conveni de col·laboració amb Castelldefels per tal de mancomunar els serveis sanitaris, educatius, vigilància, transport i residus. Tanmateix, la previsió d'allargament del passeig marítim de Castelldefels, preveu la protecció del paisatge urbà d'aquest poble del Garraf.

Amb el nou POUM es mantenen per sota de les previsions de creixement del PG de 1989 en el continu urbà i urbanitzable de Sitges entre els Colls Miralpeix-Montgavina i redueix considerablement els sòls urbanitzables que preveia el PG. De entre els projectes urbanístics previstos, destaquen L'Eixample de la vila, la Plana i Santa Bàrbara. Són unes 80 ha de sòl que s'executarà per un sistema de Cooperació, amb 1100 habitatges lliures i 900 protegits.

En general els criteris que es volen primar són la creació d'un sistema d'espais lliures i continuïtat, previsió de barreja d'usos, i els de jerarquia i nova centralitat.

INFRASTRUCTURES I MOBILITAT

El creixement de la ciutat ha situat la via del tren al mig, dividint, en dos, la trama urbana i constituint una barrera de difícil franqueig. El seu soterrament permetria a Sitges vertebrar la ciutat i qualificar l'espai en un model d'excel·lència turística. Es preveu que, amb l'arribada de l'AVE, redueixi el volum de trànsit de ferrocarrils actual per via ordinària (més de 300 diaris) ja que les mercaderies es derivaran a la nova via. Això permetrà augmentar la freqüència de pas de vehicles pel transport de persones. La connexió del ferrocarril amb l'aeroport és una de les reivindicacions del consistori.

Altre projecte és establir la carretera de les costes del Garraf com a itinerari paisatgístic (tractament especial i diferenciat, desviant el trànsit de camions per l'autopista) i la creació d'una xarxa viària urbana a la vila, que relacioni tots els barris.

MEDIAMBIENT

Les platges de Sitges són un recurs econòmic de primer ordre per al municipi. A més de ser un bon atractiu turístic per a visitants d'arreu degut a la qualitat de les seves aigües, també s'encarreguen de protegir el passeig marítim.

Les platges del municipi són víctimes, cada any, de la pèrdua de sorra que les obliga a retrocedir. Per pal·liar aquest problema, des de 1994 s'han anat fent reposicions de sorra, algunes amb caràcter d'urgència. Per això es creu que cal buscar fórmules artificials sostenibles que evitin l'erosió i permetin l'estabilització de la sorra.

CULTURA

Sitges està dotat d'una gran vitalitat cultural i cívica. L'associacionisme, però, es nodreix bàsicament per la població *autòctona* i no pas pels *nouvinguts*, la qual cosa crea una fractura social relativa. Les nombroses i diverses activitats que s'hi desenvolupen, des de recerca fins festes, ecologia, formació, dones, infants, etc., fan que, tot l'any hi hagi activitats per fer. Es tracta d'una oferta molt fragmentada; moltes de les activitats programades no tenen vocació ni transcendència turística però sí són importants a nivell social.

Hi ha altres celebracions que sí constitueixen actius de gran rellevància turística com són la festa major de Sitges (Sant Bartomeu, a l'agost) o Santa Tecla, al setembre; el Carnaval, el Festival Internacional de Cinema i el del Teatre. Totes elles compten amb subvencions municipals però també amb sponsors que contribueixen decisivament en el seu finançament.

Una altra activitat és El món mariner d'Emerencià Roig que dona a conèixer la col·lecció marinera del Museu Maricel. També és força innovadora la iniciativa de crear una assignatura Sitges: "Sitges com és", un programa que inclou activitats d'àmbits tan diversos com les arts escèniques, visites a museus, intercanvis escolars, recorreguts per la ciutat,... Es pretén que sigui una eina que serveixi per donar suport a la tasca educativa de les escoles; vol recollir totes les propostes que es poden oferir tant des de les diferents entitats regidores de l'Ajuntament com d'altres entitats que hi vulguin col·laborar, coordinades des de la Regidoria d'Ensenyament i oferint així una proposta coherent.

Una de les iniciatives culturals per al futur pròxim, recollit en el POUM, és la creació del Parc de les Arts. Es tracta d'un espai de creació, treball, producció, negoci i d'oferta de sensacions i emocions en relació a l'art. Ocupar un centenar d'hectàrees i es dinamitzarà mitjançant clubs d'acció innovadora.

GESTIÓ MUNICIPAL

Des d'una perspectiva més global, el finançament municipal és un dels punts dèbils que cal reforçar. Sitges, com altres poblacions catalanes turístiques, són motors econòmics del sector terciari del país. Oferir serveis de qualitat implica una major capacitat econòmica per part de l'administració local perquè han de sobredimensionar els seus serveis i equipaments. Per aquest motiu:

- Cal la implicació de l'Estat i del govern autonòmic per mitjà d'un reequilibri fiscal, ja que aquestes ciutats turístiques contribueixen a crear una imatge d'excel·lència arreu.
- Cal que el sector privat s'impliqui i col·labori, no només amb impostos, sinó per mitjà d'altres fórmules com Consorcis, Patronats, Fundacions, etc.

S'està considerant la possibilitat d'implantar una taxa turística per a visitants per tal que aquests comparteixin la càrrega fiscal que contribueix a preservar la zona on destinen el seu lleure.

L'Alcalde de Sitges manifesta el destacat interès i la oportunitat que suposa el *Pla estratègic del litoral* per a tots els municipis que hi participen. Considera que cal una implicació unívoca que deixi de banda la competitivitat intermunicipal i abordi amb eficàcia les problemàtiques d'aquest territori. Cal treballar plegats per que el PEL "no es quedi només en un bon document". En aquest sentit, reitera la seva voluntat de participar en una trobada amb tots els alcaldes del litoral, per tal de debatre i acordar les estratègies comunes a executar en els propers anys.

REPTES I PROJECTES DE FUTUR

SÍNTESI

TEMES CLAU	DINÀMIQUES/REPTES	PROJECTES
Protecció restauració paisatge litoral amb criteris de sostenibilitat		
Protecció espais litorals no urbanitzables		
Regulació i reconversió usos periurbans		
Restauració ecològica del paisatge litoral		Àrees de protecció i restitució paisagística: Colls Miralpeix, ampliació Parc Natural del Garraf
Millora de la qualitat de l'aigua marina		
Restauració ecològica dels fons marins		
Restauració i manteniment de rieres i prevenció d'inundacions		
Millors en la capacitat i l'eficiència en les xarxes de sanejament		
Garantia d'abastament d'aigua		
Regeneració i prevenció de la pèrdua de sorra de les platges	Des de 1994 s'ha de dotar les platges de la sorra que han perdut com a conseqüència de l'oneatge.	Estudi d'alternatives per a l'estabilització de la sorra
Reducció i valorització de residus		
Impacte d'infraestructures puntuals		
Desenvolupament de noves centralitats a les ciutats litorals		
Rehabilitació de barris i urbanitzacions disperses de baixa qualitat		Millors en el Barri de les botigues de Sitges i al nucli de Garraf
Desenvolupaments d'habitatge integrat amb activitats		Creixement residencial: L'eixample de la vila, la Plana i Santa Bàrbara
Desplaçament i soterrament del ferrocarril	Barrera difícil de franquejar que suposa la via del tren que divideix el municipi en dos.	Estudi del soterrament del tren al pas pel nucli urbà.
Millora de la mobilitat interior: peatonalització i promoció d'eixos urbans comercials		
Millora dels serveis de transport públic		Voluntat d'augmentar la freqüència dels trens de rodalies i disminuir el pas dels de mercaderies.
Reorganització de les carreteres en una xarxa jerarquitzada	Caldrà aconseguir que els camions anessin per l'autopista i no per la carretera del Garraf, declarada d'ús paisatgístic.	Conversió de la carretera de la costa en una via paisagística Propostes de millora en les connexions viàries.
Millora del passeig marítim		Millora passeig marítim
Promoció d'activitats econòmiques avançades al litoral		
Modernització de l'estructura econòmica		La ciutat de les Arts
Reconversió turística		Pla d'hotels
Reconversió de l'activitat agrícola intensiva		
Reconversió de l'activitat pesquera		
Manteniment de la cohesió social		
Millora de la formació de la població		
Revitalització dels teixits socials i de la significació dels llocs i esdeveniments		
Equips socials (educatius, sanitaris i culturals)		Creació de nous equipaments
Identificació i significació del paisatge litoral		
Valorització de les activitats culturals com element de dinamització econòmica		
Valorització del patrimoni cultural com a recurs educatiu		
Suport als teixits socials i les xarxes interculturals		
Gestió integrada del litoral		
Gestió ambiental i dels serveis socials i culturals		
Reequilibri financer dels municipis litorals		
Institucionalització de la cooperació supramunicipal		Cal una administració conjunta dels diferents municipis del litoral de la RMB

Gestió de la informació i el coneixement. Atenció al ciutadà.		
Participació ciutadana i institucional		Seguir potenciant les tasques de participació ciutadana

ACORDS

L'Oficina tècnica del Pla estratègic Litoral acorda proposar enviar l'acta de la entrevista a **Jordi Baijet**, alcalde de Sitges, a fi i efecte que aquest la pugui esmenar.

xalabarder@mcrit.com